Streszczenie

Praca podejmuje analizę wpływu pomocy publicznej na konkurencyjność sektora małych i średnich przedsiębiorstw [1] (MŚP) w Makroregionie Północnym Polski [2], uwzględniając dynamiczne zmiany gospodarcze, rosnącą konkurencję oraz znaczenie innowacyjności i elastyczności podmiotów gospodarczych. MŚP zostały scharakteryzowane jako fundament rozwoju gospodarczego, źródło miejsc pracy i innowacji oraz czynnik wzmacniający odporność gospodarki. Celem badania była ocena skuteczności publicznych programów wsparcia w kontekście budowania trwałych przewag konkurencyjnych przedsiębiorstw.

W pracy sformułowano cztery hipotezy badawcze dotyczące zależności między pomocą publiczną a konkurencyjnością, skłonnością do korzystania ze wsparcia oraz oceną koniunktury gospodarczej. Zastosowano podejście teoretyczno-empiryczne, wykorzystując dane pierwotne (ankiety, wywiady) i wtórne (dane z Systemu Udostępniania Danych o Pomocy Publicznej udostępnione przez Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów [3], Główny Urząd Statystyczny [4], gospodarcze wywiadownie komercyjne [5] oraz Krajowy Rejestr Sądowy [6], prowadzony przez Ministerstwo Sprawiedliwości), a także metody ilościowe (statystyczne testy korelacji, modele statystyczne, analiza wariancji) i jakościowe (analiza treści). Zakres badań obejmował lata 2014–2019 z aktualizacją w 2025 r.

Wyniki wykazały, że pomoc publiczna istotnie wpływa na rozwój zasobów ludzkich, informacyjnych i innowacyjnych, a jej struktura absorpcji zależy od oceny koniunktury.

---

1 Zgodnie z Zaleceniem Komisji Wspólnot Europejskich z dnia 6 maja 2003 roku dotyczących definicji przedsiębiorstw mikro, małych i średnich (*notyfikowane jako dokument Nr C(2003) 1422*), (Tekst mający znaczenie dla EOG), *(2003/361/WE): Za przedsiębiorstwo uznaje się każdy podmiot prowadzący działalność gospodarczą, niezależnie od jego formy prawnej. Obejmuje to w szczególności osoby prowadzące działalność na własny rachunek oraz firmy rodzinne prowadzące działalność rzemieślniczą lub inne rodzaje działalności oraz spółki cywilne lub stowarzyszenia regularnie prowadzące działalność gospodarczą*. Czynnikiem decydującym jest więc fakt prowadzenia działalności gospodarczej, a nie forma prawna. http://ec.europa.eu/growth/smes/business-friendly-environment/sme-definition_pl. Dostęp 11.05.2020.

2 Rozporządzenie Komisji (UE) 2016/2066 z dnia 21 listopada 2016 roku zmieniające załączniki do rozporządzenia (WE) Nr 1059/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie ustalenia wspólnej klasyfikacji Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NUTS) (Dz. U. L 322 z 29.11.2016). https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=CELEX%3A32016R2066. Dostęp 17.07.2023.

3 Informacje udostępniane za pośrednictwem systemu SUDOP pochodzą ze sprawozdań o udzielonej pomocy sporządzanych za pośrednictwem aplikacji SHRIMP przez podmioty udzielające pomocy na podstawie art. 32 Ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. *o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej* (Dz. U. 2018 poz. 362).

4 Podmioty ujawnione w krajowym rejestrze urzędowym podziału terytorialnego kraju (TERYT) Głównego Urzędu Statystycznego: http://eteryt.stat.gov.pl/eTeryt/re-jestr_teryt/aktualnosci. Dostęp 11.05.2020.

5 https://www.coface.pl. Dostęp: 01-30.06.2021.

6 Podmioty ujawnione w Rejestrze Podmiotów prowadzonym przez Krajowym Rejestr Sądowym Ministerstwa Sprawiedliwości: https://ekrs.ms.gov.pl. Dostęp: 01-31.05.2021.

Przedsiębiorstwa częściej korzystają z programów rozwojowych w okresach dobrej koniunktury, a w czasach niepewności, z programów osłonowych. Zidentyfikowano nierównomierną alokację środków oraz potrzebę lepszego komunikowania efektów wsparcia.

Struktura dysertacji została zaplanowana w sposób umożliwiający systematyczne i logiczne przedstawienie problematyki badawczej – od założeń metodycznych, przez podstawy teoretyczne i analizę mikro- oraz makroekonomiczną, aż po część empiryczną i sformułowanie wniosków. Pierwszy rozdział wprowadza w tematykę pracy, określając cele, hipotezy oraz metodykę badawczą. Kolejne rozdziały rozwijają koncepcje konkurencji i konkurencyjności, analizując je z perspektywy organizacyjnej, regionalnej oraz polityki UE, ze szczególnym uwzględnieniem MŚP. Część empiryczna zawarta w ostatnim rozdziale prezentuje wyniki badań własnych, diagnozuje potencjał konkurencyjny przedsiębiorstw oraz ocenia wpływ pomocy publicznej. Całość kończy się syntezą ustaleń, rekomendacjami praktycznymi i wskazaniem kierunków dalszych badań, co podkreśla wkład pracy w rozwój wiedzy o konkurencyjności MŚP i efektywności wsparcia instytucjonalnego.

Oryginalność dysertacji przejawia się w zastosowaniu dedykowanego sposobu pomiaru konkurencyjności beneficjentów pomocy publicznej, kompleksowej klasyfikacji programów wsparcia i determinant konkurencyjności, wykorzystaniu mieszanych metod badawczych oraz odniesieniu wyników badań do specyfiki MŚP Makroregionu Północnego. Uwzględnienie kontekstu makroekonomicznego, behawioralnego oraz strukturalnego pozwala sformułować praktyczne implikacje dla ekonomii i finansów oraz polityki rozwoju regionalnego.